

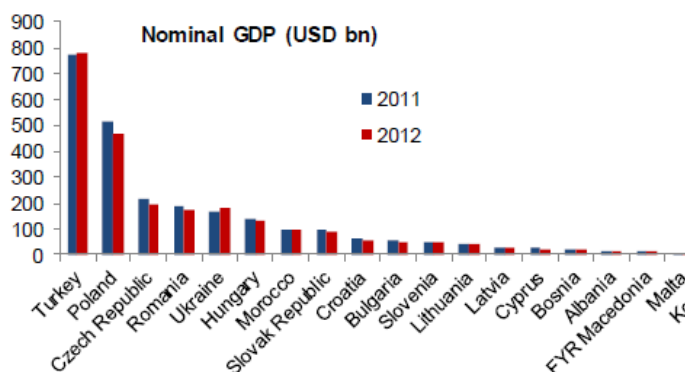
Törökország: gazdaság

Törökország az egyik legdinamikusabban fejlődő gazdaság, amely a válság folyamán csak 2009-ben produkált visszaesését. A GDP növekedés mértéke visszatérőben van a korábban látott 5 százalék körüli szintre, közben a kapacitás kihasználtság csak 74 százalékon áll, azaz van tere a bővülésnek. Ugyanakkor infláció terén egyelőre nem számíthatunk számottevő javulásra, viszont a szigorú fiskális fegyelem sokat javított az ország megítélésén, amelyet a hitelminősítők felminősítésekkel honoráltak, illetve honorálnak.

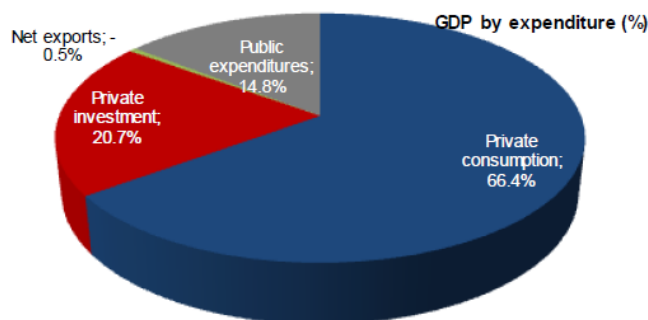
GDP

A török GDP 800 milliárd dollárba rúg, amely a világban a 18-adik helyet jelenti a gazdaságok méret szerinti rangsorában. A gazdaság potenciális növekedési rátája 5 százalék körül van, amely messze meghaladja a közép-kelet európai államokét. Magyarországon például a beruházások elégtelen volta miatt ugyanez az érték 1 százalék körül van. (Az átmeneti gyorsulás (idén ~2 százalék), ami az alacsony kapacitáskihasználtság és a korábban visszafogott fogyasztás miatt következhet be itthon, nem tartható fenn sokáig, ha nem indulnak meg a beruházások.) Törökországban ezzel szemben erős bankrendszer van, a hitel-betét arányszám 100 százalék alatt áll, miközben az állóeszköz beruházások a GDP 20,7 százalékára rúgnak. Persze Magyarországhoz hasonlóan a GDP felhasználásában a fogyasztás aránya náluk is magas, 66 százalék. A 2009-es nominális GDP-t 100 százaléknak tekintve és összehasonlítva Közép-Kelet Európával az látható, hogy a potenciális kibocsátásnak és az egészséges demográfiai folyamatoknak köszönhetően a kis-ázsiai ország 10-20 százalékpontot is ráverhet a közép-kelet európai államok teljesítményére.

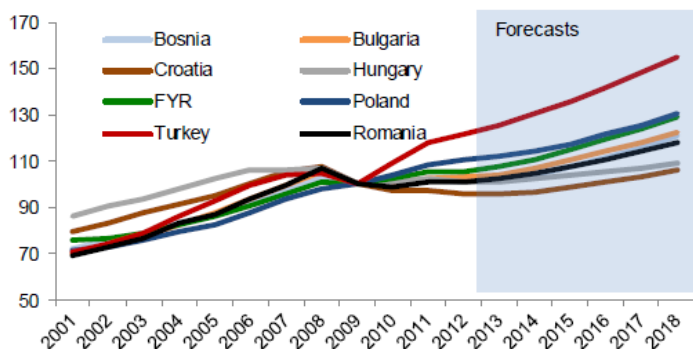
Nominális GDP (milliárd dollár)

A GDP felhasználása

GDP növekedési pálya (2009 GDP = 100)

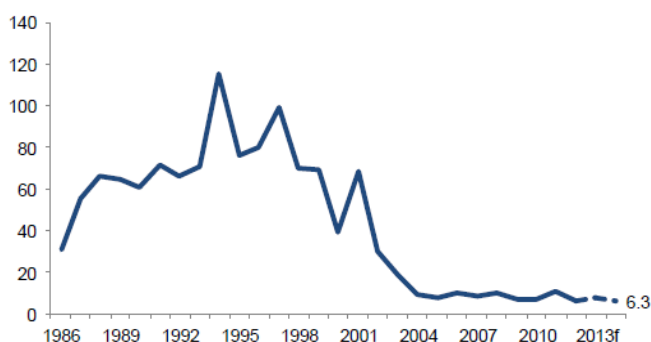

Forrás: TURKSTAT, Eurostat, Világbank, Erste Investment

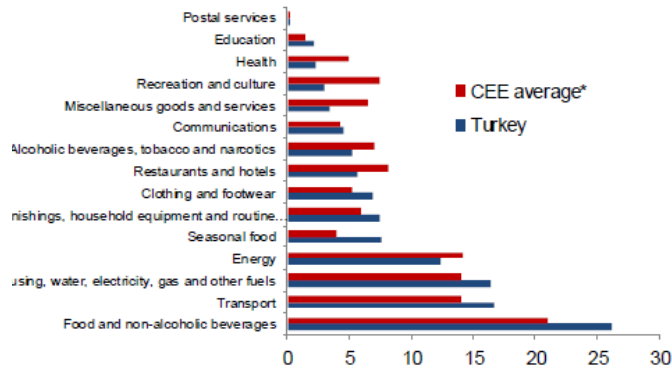
Infláció

Az infláció, mint általában minden feltörekvő országban, Törökországban is nehéz kérdés. Nem csak a Balassa-Samuelsen hatás (a szolgáltató szektor gyors áremelkedése a feltörekvő gazdaságokban) okoz gondot, hanem az élelmiszerek fogyasztói kosárban képviselt magas súlya is (általában a volatilis árfolyamok sem segítenek a begyűrűző infláción keresztül). Mint az alábbi ábrán látható, az élelmiszerek részaránya cirka 5 százalékponttal haladja meg a közép-kelet európai átlagos súlyt. Ez azért is kellemetlen, mert a válság során az élelmiszerárak ahelyett, hogy csökkentek volna, még növekedtek is. Ugyanis a válság olyan értelemben nem volt mély, hogy éhínség tört volna ki, mint a nagy világválság idején, viszont annyiban érintette az embereket, hogy a tartós cikkek fogyasztása jelentősen visszaesett, és az árak is csökkent. Mindenesetre a stabil gazdaságpolitika, amely a 2000-es évek eleji bankválságot követte, jelentős dezinflációt hozott. 2008 óta viszont beragadt az infláció a 4-11% százalékos tartományba. Az elmúlt egy évben 6 és 8 százalék közötti értékeket láthattunk, amely nyilván determinálta az alapkamatot is. Úgy tűnik, hogy innen nehéz tovább csökkenteni az inflációt, pláne ha figyelembe vesszük a török líra árfolyamának gyengülését is.

Az infláció alakulása

Inflációs kosár

Forrás: TURKSTAT, Eurostat, Világbank, Erste Investment

Török részvénytőkeindex a BÉT-en, tőkeáttétellel!

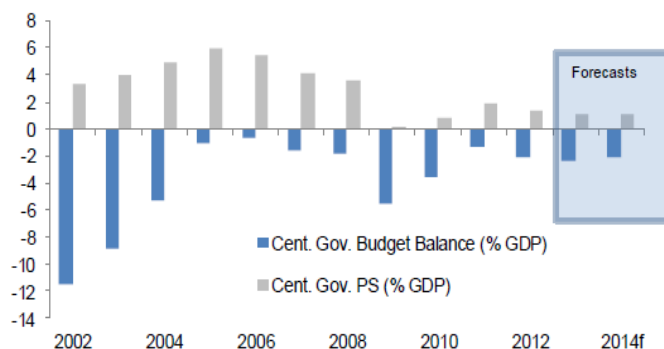
Erste ISE 30 Turbo Warrantok

[Részletek](#)

Fiskális fegyelem

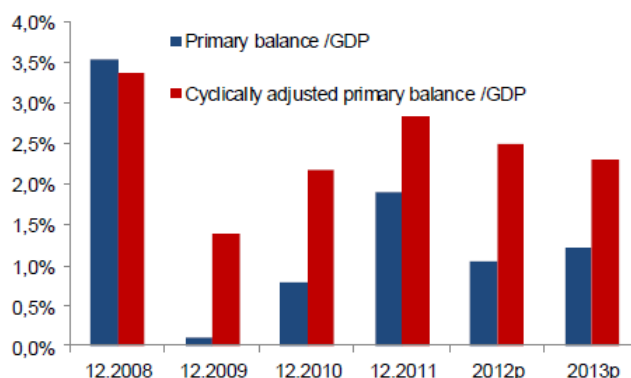
A fiskális fegyelem kiemelkedő hangsúlyt kap a török gazdaságban. Néhány valutaválságot követően megtanulták, hogy ez a felzárkózás egyik záloga. Így 2002 óta a költségvetés elsődleges egyenlege stabil többletet mutat, amely a válság éveiben a gazdasági élénkítésnek köszönhetően csökkent. A stabil gazdaság meghozta a gyümölcsöt, hiszen a hozamok is csökkenő pályára álltak, melynek köszönhetően az államadóság finanszírozási költsége jelentős visszaesést mutatott. Így elmondható, hogy Törökország 2005 óta szinte majdnem minden évben teljesítette a költségvetésre vonatkozó maastrichti kritériumot, vagy legalábbis viszonylag könnyedén meg tudta volna tenni, hiszen a gazdaságban nem volt olyan visszaesés, mint számos ország esetében, és így a gazdaság élénkítése sem lett volna feltétlenül szükséges.

A költségvetési egyenleg alakulása

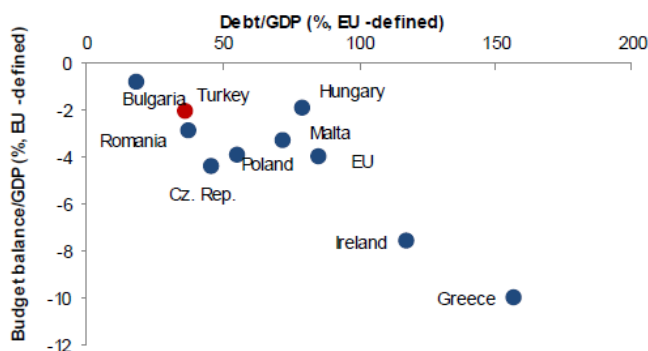
Forrás: TURKSTAT, Eurostat, Világbank, Erste Investment

A költségvetés elsődleges egyenlege a GDP-hez viszonyítva

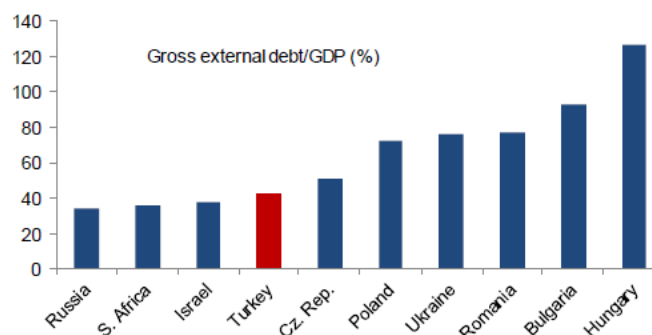
Az államadósságra tekintve is sokkal egészségesebb értéket látunk, mint számos közép-kelet európai ország esetében. Egyedül Bulgária rendelkezik a törökökénél jobb fiskális mutatókkal. Még Németország is rosszabbul áll, hiszen ott a GDP arányos államadósság Magyarországhoz hasonlóan 80 százalék körül áll.

Hogy áll Törökország Közép-Kelet Európához képest?

Forrás: TURKSTAT, Eurostat, Világbank, Erste Investment

A GDP-hez viszonyított bruttó külső eladósodottság

Az Erste Brókerek munkanapokon 8:30 és 22:00 óra között várják tőzsdei megbízásait telefonon:

Angyal Krisztián	1-235-5852	Baráth Tibor	1-235-5854	Bereczk Zoltán	1-235-5860
Bézsényi Zoltán	1-235-5855	Csató Dávid	1-235-5123	Farkas László	1-235-5895
Hanzli Judit	1-235-5886	Kababik József	1-235-5124	Kéri Lajos	1-235-5874
Kincse Áron	1-235-5858	Kis Dániel	1-235-5873	Kovács Zsolt	1-235-5175
Lojis László	1-235-5849	Varjú Péter	1-235-5111		

Honlap: www.erstebroker.hu, www.erstemarket.hu e-mail: erstebroker@erstebroker.hu

A kiadványban foglalt információk az Erste Befektetési Zrt. - 1138 Budapest, Népfürdő u. 24-26., tev. eng. szám: E-III/324/2008 és III/75.005-19/2002 (Társaság) által hitelesnek tartott forrásokon alapulnak, de azokért a Társaság szavatosságot vagy felelősséget nem vállal. A kiadványban foglaltak nem minősíthetők befektetésre való ösztönzésnek, befektetési tanácsadásnak, értékpapír jegyzésére, vételére, eladására vonatkozó felhívásnak vagy ajánlatnak. A tőkepiaci és makrogazdasági helyzetet, a befektetések és azok hozamai alakulását olyan tényezők alakítják, melyre a Társaságnak nincs befolyása, a befektető által hozott döntés következményei a Társaságra nem háríthatók át. A kiadványban foglaltak – teljes vagy részleges – felhasználása, többszörözése, publikálása, átdolgozása, terjesztése kizárólag a Társaság előzetes írásos engedélyével lehetséges. A kiadvány kiadása időpontjában érvényes. További részletek: www.erstebroker.hu, ügyletek előtti tájékoztatásról szóló Hirdetményben. A kiadvány nem a befektetési elemzések függetlenségének előmozdítását célzó jogi követelményeknek megfelelően készült, nem vonatkozik rá a befektetési elemzések terjesztését, közzétételét megelőző ügyletkötésre vonatkozó tilalom.